

Vilagelans

Gurb

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Parròquia de Sant Esteve de Granollers
Emplaçament A 1300 metres per camí rural de la carretera B-522, punt quilomètric 5'300.

Coordenades:

Latitud: 41.9765
Longitud: 2.28683
UTM Est (X): 440915
UTM Nord (Y): 4647413

Classificació

Número de fitxa 08100 - 155
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN. Codi (R.I.) - 51 - 0005501 - 00000
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari Sí, IPA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref.Cad: 08099A00200052
Fitxes associades:

Descripció

El castell de Vilagelans es troba situat sobre un turó elevat pocs metres al nord d'un meandre pronunciat del riu Gurri, al nord-oest de Pladelasala i al sud del riu Ter. Es tracta d'un casal, antic castell, de grans dimensions formada per un volum principal de planta baixa, primer pis i golfes, un volum adossat al sud-est amb els mateixos nivells i acabat a l'extrem oest en una torre i diversos cossos i estructures adossats al voltant. Està bastit amb murs de maçoneria de pedra arrebossats, amb parts de tàpia a la meitat superior. La teulada del volum principal és de quatre vessants. A les cantonades sud-oest i nord-oest del volum original hi ha dues torretes adossades. Estan bastides amb murs d'obra arrebossats i són de planta circular. De l'antic castell medieval únicament en resten algunes parts dels fonaments i la base del casal actual. La façana principal, orientada al sud, conté a nivell de planta baixa un portal i una finestra emmarcats amb pedra bisellada. Al primer pis hi ha quatre finestres, tres de les quals emmarcada amb pedra bisellada i d'aquestes, dues amb decoració d'arc de cortina a la llinda. A les golfes hi ha tres finestres, una de les quals emmarcada amb monòlits de pedra bisellada i amb la data de 1713 inscrita a la llinda amb una creu intercalada. Davant aquesta façana hi ha un pati estret delimitat al sud per un mur que salva un important desnivell. Adossat a la cantonada dreta del volum principal hi ha el volum adossat, que sobresurt lleugerament. Al nivell de planta baixa el volum queda ocupat per un gran porxo amb nou obertures d'arc de mig punt, quatre orientades al sud, dues al nord i una a est i oest. L'ample espai cobert que forma serveix com a accés al pati estret que s'estén davant la façana. Als dos nivells superiors el volum adossat conté nombroses obertures, entre les que destaca una galeria a la façana sud formada per quatre obertures d'arc de mig punt sustentades amb tres columnes. A l'extrem oest el volum adossat forma una petita torre amb un nivell més coronada amb teulada de quatre vessants. La façana oest conté a nivell de planta baixa dues finestres emmarcades amb monòlits de pedra treballada. Al primer pis hi ha dues finestres emmarcades amb pedra motllurada i decorades amb motius geomètrics a la base dels brancals i guardapols motllurat a la llinda. A les golfes hi ha dues finestres, una de les quals emmarcada amb pedra bisellada i amb la data de 1713 inscrita a la llinda amb una creu intercalada. La façana nord conté una estructura adossada bastida amb murs de maçoneria de pedra arrebossats i de planta circular que correspon a la cisterna. A la resta de façana hi ha sis finestres, sense elements originals en l'emmarcament. A l'esquerra hi ha un volum adossat que forma una terrassa a nivell de primer pis i conté un portal d'arc rebaixat emmarcat amb obra vista. La façana est té un cos adossat al davant que forma una terrassa a nivell de primer pis. Pròpiament a la façana hi ha tres obertures al primer pis, una de les quals emmarcada amb pedra bisellada i decoració d'arc de cortina a la llinda, i dues finestres a les golfes. A l'esquerra sobresurt perpendicularment el volum adossat, delimitant un pati on es troba una estructura amb teulada de doble vessant. Aquest pati i l'accés principal a la masia, per sota el volum adossat, es troben delimitats a l'est per un mur amb dos portals, un dels quals, de grans dimensions, està emmarcat amb pedra bisellada i la inscripció "CASTELL DE VILAGELANS" a la llinda.

Història

El castell de Vilagelans era la segona fortalesa en importància de l'antic terme de Roda i l'origen del·lminatge Vilagelans. El lloc Vilagelans es troba documentat el 942 quan Radulf, Sendeleva, Hunges i la seva muller Lunlo, Sunifred i la seva muller Bero van vendre a Guadamir, levita fill de Sal·la, fundador de Sant Benet de Bages, un important alou per valor de cent sous, situat al comtat d'Osona, al terme de Roda, al lloc Agelans. L'any 964 el levita Guadamir deixava en el seu testament l'alou de Vilagelans (Villa Agelans) a

Sant Pere de Vic. Els senyors de Vilagelans es troben documentats des de 999 però la torre no es troba documentada fins 1012. Sobre la base de l'antic castell es va construir època moderna el casal actual, sent ampliat al voltant de 1925.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A. AADD (2002). Gurb. Un poble arrelat a la terra. Edicions Àlber.

